HOËRSKOOL BERGVLIET

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

GRAAD 9 **1 UUR 30 MINUTE**

MEI 2024 **TAAK 5** **TOTAAL: 70**

MEMORANDUM

AFDELING A: LEESBEGRIP

VRAAG 1:

1.1	Gauteng	1
1.2	As kind het hy nooit rykdom geken nie.	1
1.3	tuisskepper	1
1.4	Sy huiswerk. Sy ouma met haar take help	2
1.5.1	onafhanklik	1
1.5.2	18 jaar	1
1.6	Hy kon moontlik een van die rykste men in Suid-Afrika word. / Hy kon ryk word / Miljoener wees.	1
1.7.1	Please Call Me Guy	1
1.7.2	Hy het die idee gehad vir die Please Cal Me-diens.	1
1.8	Jy kan ’n SMS aan iemand stuur as jou lugtyd op is. Die ontvanger kry dan ’n outomatiese boodskap om die sender terug te bel.	2
1.9	Feit, dit kan bewys word. / Mense het dit vir jare gebruik.	1

1.10	Om ’n rekenmeester te word.	1
1.11	langafstandverhouding	1
1.12.1	figuurlike	1
1.12.2	Dit beteken jy het nie geld nie.	1
1.13.1	Sy wou ’n dokter wees	1
1.13.2	Aan die universiteit van Natal.	1
1.14.1	Hy het altyd gesukkel om haar in die hande te kry.	1
1.14.2	Hy het die idee gekry vir die gratis Please Call Me-diens.	1
1.15	Die selfoondiensverskaffer.	1
1.16	“My idee is baie goed deur Vodacom ontvang.”	1
1.17	Ja. Hy gaan nou baie ryk wees.	1
1.18	Ja. Hy wil aanhou werk alhoewel hy ryk gaan wees. / Hy wil ook ’n verskil in sy gemeenskap maak.	1

[25]

GRAFIEK

1.19	Oor die gevaar van bloublasies / Hoe om jouself te help nadat ’n bloublasie jou gesteek het.	1
1.20	peervormig	1
1.21	tentakels	1
1.22	(tot) 10 meter / 10m	1
1.23	Spoel die bytplek/steekplek/wond met seewater of asyn af.	
	Gebruik iets skerp om die gifselle af te skraap.	2
1.24	Moenie die bytplek met varswater afspel nie.	
	Moenie sand gebruik om die gifselle af te skraap nie.	2
1.25	Warm water breek die gifstowwe vinniger af.	1
1.26	strande	1

[10]

ADVERTENSIE

1.27	PEP(stores)	1
1.28	Hulle glimlag / lyk gelukkig.	1
1.29	Skooluniform (hemde, bloese, broeke)	2
	Skryfbehoeftes (penne, glimpenne, leers)	
	ENIGE SOORTGELYKE ANTWOORD	
1.30	besparings	1
		[5]

AFDELING A TOTAAL: [40]

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2

Puntetoekenning:

7 punte vir 7 korrekte feite (1 punt per korrekte feit)

3 punte vir taalgebruik

Totale punt: 10

Verspreiding van taalpunt waar die kandidaat nié direk aangehaal het nie:

1-3 korrekte feite: 1 punt

4-5 korrekte feite: 2 punte

6-7 korrekte feite: 3 punte

Verspreiding van taalpunt waar die kandidaat direk aangehaal het:

6-7 aanhalings: geen punt vir taal nie

1-5 aanhalings: 1 punt vir taal

	DIREKTE AANHALING	MOONTLIKE ANTWOORD	PUNT
1	Miljoene rande se voedselprodukte beland jaarliks op die ashoop, aangesien mense wêreldwyd nie weet hoe om hulle kos behoorlik te stoor sodat dit vars kan bly nie. Moneyboat.co.uk het ’n paar wenke saamgestel om jou weeklikse kruideniersware se rakleeftyd langer te laat hou.	GEEN WENK NIE	1
2	Jy kan die leeftyd van die melk verleng deur ’n knippie sout daarby te voeg, aangesien sout ’n preserveermiddel is. Afhangende van die tipe melk wat jy gebruik, kan dit van vier tot tien dae in die yskas vars bly.	Voeg ’n knippie sout by jou melk om die leeftyd te verleng.	1
3	Gooi die plastieksakkies van jou kaas weg en draai eerder jou harde kase in perkament- of bakpapier toe. Dit laat die kaas toe om asem te haal en nie uit te droog nie.	Draai jou kaas in perkament- of bakpapier toe sodat dit nie uitdroog nie.	1
4	Dit is ’n goeie manier om al jou vrugte en groente te ontsmet van bakterieë wat dit vinniger laat afgaan. Gooi jou groente in ’n asynoplossing en laat dit vir 15 minute lê. Spoel dit dan ordentlik af voordat jy dit in verskillende verpakkingshouers bêre.	Ontsmet jou groente/vrugte met asynwater.	1
5	Sodra dit afgedroog is behoort bessies in ’n lugdigte glashouer saam met ’n droë papierhanddoek gebêre te word. Die papier absorbeer die oortollige vog, wat dan verhoed dat muf ontwikkel en groei.	Droog bessies af en plaas dit in ’n lugdigte houer en bêre dit saam met droë papierhanddoek.	1
6	Hou piesangs apart van ander vrugte. Piesangs skei ’n gas af, wat veroorsaak dat ander vrugte wat met	Hou jou piesangs weg van ander vrugte/Moet nie jou piesangs met ander vrugte sit nie.	1

	dié gas in aanraking kom vinniger ryp word.		
7	Vars kruie kan in olyfolie in ysbakkies gevries word vir perfekte porsies. Dié metode kan ook vir vars knoffel en gemmer gebruik word.	Vries vars kruie in olyfolie in ysbakkies.	1
8	Die meeste neute en sade het ’n leeftyd van drie tot ses maande. Om die leeftyd te verleng moet neute in koel, donker plekke gestoor word. As jy dit in die vrieskas bêre kan dit langer vars bly.	Hou neute in koel donker plekke.	1
	ENIGE SEWE FEITE	7 + 3 vir TAAL	

AFDELING B TOTAAL: [10]

AFDELING C: TAAL IN KONTEKS

VRAAG 3:

3.1.1	Vraagsin	1
3.1.2	Stelsin	1
3.2	vertoning**s**	1
3.3	musiekster	1
3.4.1	Tyla gaan môre by die konsert sing om geld in te samel.	1
3.4.2	By die bal is Tyla se rok pragtig.	1
3.5	Ek kon net so mooi soos Tyla sing.	1
3.6	Nee, ek hou nie van Tyla se musiek nie.	1
3.7	vyf en sestig	1
3.8	rokkie	1
		[10]

VRAAG 4:

4.1	Adam sal Suid-Afrikaanse harte warm laat klop.	1
4.2	Het hy die skare by die musiekfees in Afrikaans toegespreek?	1
4.3	Die sanger het gesê dat ons baie mooi lyk.	1
4.4	My vrou het Afrikaans grootgeword; daarom gee ek haar gereeld komplimente in Afrikaans.	1
4.5	raad	1
4.6	Sy stel voor dat hy vir die skare ook komplimente gee.	1
4.7	Adam se vrou was nooit ‘n model vir Victoria Secret nie.	1

4.8	Op Tik Tok is dié kostelike oomblik vasgevang.	1
4.9.1	enkelvoudige sin	1
4.9.2	saamgestelde sin	1
		[10]

AFDELING C TOTAAL: [20]